

Slovenski hmeljar

Glasilo hmeljarskega društva za Slovenijo

Izhaja štirinajstnevno ♦ Naročnina Din 20.—, za nečlane Din 30.—; posamezna številka Din 2.— ♦ Uredništvo in uprava: G.lje, Vodnikova ul. 2, telefon 218

Leto III

Celje, dne 11. marca 1932

Štev. 6

Savinjski:

Za hmeljarski sporazum

Težka hmeljarska kriza pritiska neusmiljeno vse hmeljarje širom sveta že nekaj let. Ogromno skrčenje nasadov in silno zmanjšanje pridelka ni moglo na tem dejstvu skoro prav nič spremeniti. Preteklo leto svetovni pridelek hmelja celó že ni več kril svetovne potrebe in vendar so bile cene nizke, daleč izpod pridelovalnih stroškov, tako pri nas kakor v Češkoslovaški, Nemčiji in povsod po vsem svetu. Izginil je hmelj že skoro popolnoma iz krajev, kamor ne spada in kjer so ga nasadili iz golega koristolovstva v tistih dobrih letih, ter se omejil zopet v glavnem le na v trdem boju za obstanek že preizkušene stare hmeljarske okoliše. Pa vse zaman, hmeljske krize vkljub temu ne more in ne more biti konec!

Pa se je že svitalo na obzorju, že je bilo upanje, da bodo skoro zopet prišli za hmeljarje boljši časi, ko se je naenkrat začelo vse topiti v nadprodukciji in je splošna gospodarska kriza zajela ves svet. Cene vsem kmetijskim pridelkom so strašno padle, kar je povzročilo in še povzroča vedno večji zastoj tudi v industriji, obrati se ustavljajo, delavstvo ostaja brez zaslužka in ni čudno, da je tudi konsum piva silno nazadoval in še vedno nazaduje. Pivovarne je onemogočena vsaka kalkulacija za bližnjo prihodnost in so zato izgubile vsako voljo za nakupovanje hmelja ter trošijo stare zaloge, samo da se jih iznebijo. Dočim so prej pivovarne vedno izpopolnjevale zaloge, jih danes trošijo in kupujejo večinoma le še za sproti. Zato pa tudi lansko leto vkljub temu, da svetovni pridelek hmelja ni dosegel svetovne potrebe, hmeljske cene niso mogle in niso mogle kvišku, ker ni bilo pravega zanimanja, ker imajo

pivovarne večjo skrb, kako se iznebiti starih zalog, kakor pa kako si nakopičiti novih.

Tak je torej položaj! Ker pada konsum piva, naj hmeljar krči nasade in prodaja v izgubo, ko se bo konsum piva zopet dvignil — in bo se prav gotovo, čim bo konec gospodarske krize — pa naj zopet sadi kar na slepo ter nekajkrat dobro proda, da bo imel potem pri neizogibno sledeči nadprodukciji zopet pogum delati z izgubo. Tako se ta storija ponavlja zopet in zopet v le prav malo spremenjeni obliki.

Pa so se hmeljarji ojunčili in hoteli napraviti konec temu neznosnemu položaju. Saj je račun tako enostaven, pri nobenem drugem blagu ne tako enostaven, kakor vprav pri hmelju.

Znano je, koliko približno znaša svetovna poraba hmelja in treba je pač prilagoditi višino pridelka višini porabe. Za vsako državo, ki prideluje hmelj, naj bi se določila površina hmeljskih nasadov tako, da celokupna površina v normalnih letih ne bo dala več pridelka, kakor znaša poraba. Ako bi se poraba zvišala, naj bi se tudi površina hmeljskih nasadov v posameznih državah sorazmerno povečala, ako pa bi se poraba hmelja še zmanjšala, naj bi se na isti način tudi zmanjšala površina nasadov. Zelo enostavno zamišljeno, in če bi se to dosledno izvedlo in izvajalo, bi bila v bodoče vsaka nadprodukcija hmelja enkrat za vselej izključena.

Nadalje bi bilo treba urediti tudi prodajo hmelja. Pri silnem kolebanju hmeljskih cen je res težko zadeti najugodnejši čas prodaje. Enkrat prodaj prehitro in se potem kesaš, drugič zopet zamudiš in potem sploh ne moreš prodati ali pa le po smešno nizki ceni. Poleg tega pa to nesrečno ponujanje, ta medsebojna konkurenca v tlačenju

cen pride vedno le v prid kupcu ter ceno tlačí neopravičeno navzdol. Pa tudi temu se dá odpomoči. Z osredotočenjem prodaje. Ves hmelj naj prevzame od producentov v vsaki državi nalašč v ta namen ustanovljena organizacija ter ga samo ona prodaja kupcem. Po zaključku sezone pa se ves neprodani hmelj uniči, producentom pa plača sorazmerno po kakovosti iz zakupička za prodano blago. Tako bi to večno strašenje s starimi zalogami prenehalo, hmeljar bi bil rešen skrbi, ki mu jo povzroča vsakoletna prodaja hmelja ter bi izkupil za svoj hmelj vedno primerno vsoto, ki bi gotovo nikdar ne bila pod pridelovalnimi stroški. Ker bi prodajne organizacije poedinih držav bile med seboj v tesni zvezi, bi ceno hmelju raznih provenienc vsako leto lahko točno določile.

S prilagoditvijo produkcije porabi hmelja in z ureditvijo prodaje bi bilo enkrat za vselej konec vsakega rizika v hmeljarstvu in hmeljar bi že naprej lahko računal s precej točno določenim izkupičkom. Uresničenje te zamisli ne pomeni prav za prav nič drugega kakor ustanovitev neke vrste svetovnega hmeljarskega trusta kot najizdatnejšo protiutež vsem pivovarniškim kartelom in sličnim priveskom.

In dali so se hmeljarji na delo, da se tozadevno sporazumejo. Najprej so se pogajali med seboj češki in nemški hmeljarji kot glavni producenti, pa se niso mogli prav zedinili. Vendar pa so vsaj v glavnem bili istih misli in smatrali za potrebne iste ukrepe ter spravili celo zadevo pred Društvo narodov v Ženevi, da bi v slučaju sporazuma takoj imela najvišjo sankcijo. Za 19. febr. je sklical srednjeevropski hmeljarski urad konferenco zastopnikov vseh včlanjenih hmeljarskih organizacij v München, da bi se vsaj v glavnem sporazumeli med seboj, preden se razpravlja zadeva pred najvišjim forumom; toda že tukaj ni prišlo do sporazuma in nobenega bistvenega zaključka. Dne 22., 23. in 24. februarja pa so se vršila tozadevna posvetovanja in pogajanja pri Društvu narodov v Ženevi, ki pa so se tudi zaključila brez vsakega stvarnega uspeha. Lepe in edine rešilne zamisli ni bilo mogoče uresničiti radi medsebojne zavisti in nerazumevanja ter uvaževanja velike ideje hmeljarskega sporazuma. Že pri prvi točki, ureditev in stabilizacija, so se pojavila tako ozkosrčna naziranja, da so bila nadaljnja pogajanja v cilju mednarodnega hmeljarskega sporazuma sploh nemogoča.

Tako bo ostalo zopet vse pri starem. Mrcvarili se bomo še nadalje med seboj v brezobzirnem konkurenčnem boju ter bili trd in neizprosni boj za obstanek. Toda če bo stiska še hujša, se bomo

menda končno vendarle vsi skupaj spametovali ter postali dovzetnejši in popustljivejši. Dasi se je prvi poskus uresničenja mednarodnega hmeljarskega sporazuma izjalovil, je ideja ostala ter živi in kdo ve, če jo pod pritiskom okolnosti pri ponovnem poskusu ne bo več težko uresničiti. Potem pa, potem bo pač končno tudi težko preizkušenim hmeljarjem zasijala trajno boljša bodočnost.

Ing. J. Teržan:

K »resnici« o cepljenju hmelja

Narava je največji mojster! To, kar je včeraj veljalo za stoodstotno resnico v očeh ljudi, ki so vsi zmotljivi, ni rečeno, da mora tako tudi ostati. In res si razbijajo glave svetovni učenjaki nad novimi pojavi, ki jih je narava ustvarila proti pričakovanju. Narava si mnogokrat dovoli zanikati »vsa dosedanja znanstvena dognanja« s protidokazom, da ni vse tako, kot si ljudje zamislijo. Življenje je vsak trenutek novo, v razvoju in v borbi za obstanek popolnejše. Znanost se vedno znova trudi razjasniti pojave, ki se v življenju porajajo vedno z nova in v novih, še neznanih in nerazjasnjenih oblikah.

To sem smatral za potrebno povedati, preden pojasnim, zakaj sem »odkopal to, že davno pokopano zadevo o zgodbi hmeljarja Juraja Čanija«. Za neke je ta »zgodba pokopana«, za druge je to nov in interesanten problem! Mislim, da ne more nihče zabraniti, da se razpravlja o zadevi, ki ni končno razjasnjena. Vreči nekaj v koš zato, ker je pri križancih rož, vinske trte, oziroma sadnih sort stvar takšna, da izključuje verjenost cepljenja hmelja, in se pri tem sklicevati na tiskane knjige, ne more veljati za nepobiten dokaz. O cepljenju hmelja lahko prinese dokaz samo tisti, ki je na podlagi tisočev in tisočev poskusov skozi več let praktično in znanstveno deloval!

Ko sem služboval v kmetijskem ministrstvu in prišel po službenih opravkih v Bački Petrovac, mi je l. 1927 g. Čani zaupal svojo veliko tajnost. Prižal sem, da je zadeva zelo zanimiva. Njegova trditve o uspehih cepljenja je sicer protivna dosedanjim izkušnjam na polju cepljenja ostalih kulturnih rastlin in znanstvenim raziskovanjem o kri-

Čitajte in širite
»Slovenskega hmeljarja«!

žanju. Priporočal pa sem mu vsekakor, naj delo vestno in solidno nadaljuje, kajti »probieren geht über studieren«, pravi Nemec.

Plod prvih Čanijevih cepičev sem dal kemično analizirati v »Državni kmetijski in kontrolni postaji v Topčideru«. Uspeh analize hmelja sem objavil v svoji knjigi »Monografija kulture hmelja v kraljevini SHS«, izdanje kmetijskega ministrstva knjiga 11, leta 1928, kakor sledi:

	Domači petrovački	Petrovački golding	Križanec
vлага	9·76 %	11·38 %	11·27 %
pepel	7·06 %	9·16 %	8·85 %
fosforna kislina . . .	0·76 %	0·81 %	0·81 %
kalij	0·53 %	1·93 %	1·34 %
žveplo	1·01 %	1·55 %	1·55 %
skupna smola	18·20 %	14·31 %	14·81 %
humulon	6·40 %	5·84 %	7·02 %
lupulin	15·71 %	14·80 %	15·60 %
tanin	2·48 %	2·17 %	2·70 %
dušik kot protein . .	19·38 %	19·30 %	19·38 %
teža 100 kobul . . .	25·26 gr	21·50 gr	22—gr

Te številke govorijo jasno v prilog kopuliranega (križanega) hmelja. Zadeva ni ostala samo pri tem in ni bila »zakopana«. Poprijel se je študija cepljenja hmelja cand. ing. agr. Pavel Vrbovsky. Njegova raziskovanja je objavilo kmetijsko ministrstvo v »Glasniku Ministrstva Poljoprivrede« št. 34, leta 1931.

Izvršeno je sledeče križanje: bački × golding, bački × žateški, golding × žateški, žateški × bački. Enkrat je vzel bački hmelj kot podlago, na katerega je cepljen golding in žateški hmelj, drugič pa golding in žateški za podlago in nanju cepil bački hmelj. V Glasniku Ministrstva Poljoprivrede stoji napisan sledeči zaključek:

1. Cepljeni hmelj je modificirani hibrid (Modifikationsbastard) v smislu Winklerjeve razdelitve vegetativnih hibridov.

2. Poskusi, ki so izvršeni s cepljenjem hmelja v naši kraljevini, so najobsežnejši na tem polju.

3. Cepljenje hmelja je tehnično izvedljivo in mogoče. Na opisani način se lahko izvrši cepljenje tudi iz ekonomskega stališča.

4. Cepljeni hmelj — bački × golding — je dal zelo dobre uspehe. To delo nudi zelo važne činitele za rešenje tehničnega problema hmeljarstva v donavskem hmeljarskem okolišu.

Dobre lastnosti križanca so: odpornost proti peronospori, rana zoritev ter kvantitativno in kvalitativno zadovoljiv pridelek.

Svojstva cepljenega hmelja v primeri z domačim bačkim:

Svojstva	bački × golding	bački × žateški
barva lista	temnejša in trajnejša	temnejša in trajnejša
dolžina »	ista	ista
širina »	ista	ista
debelost »	ista	ista
rob »	nazobčan kot murvin list	bolj nazobčan
barva stebela	zelenejša	zelenejša
debelina »	ista	debelejša
preseki	isti	okroglejši
hrapavost	ista	ista
dolžina	7—8 metrov	7—8 metrov
Panoge {	množina	več
	velikost	krajša in bolj razraščena
	rodovitnost	večja
	položaj	od tal do vrha
čas zorenja kobul	v sredi med gold. in bačkim	pred bačkim za 15 dni
pridelek	več kot golding	več kot žateški
oblika kobule	primernejša	primernejša
barva kobule	zelenejša	zelenejša
vsebuje lupulina	mnogo več	več
aroma	prijetnejša	močnejša
odpornost zoper peronosporo	večja	večja

Ponavljam: zadeva je zanimiva. Kdor želi, naj poskusi. Ne bo zato obubožal! Poskusno delovanje mu bo zbudilo zanimanje za prirodne pojave. »Škoda in krivoverstvo« lahko nastane samo za tiste, ki mislijo, da »vse postoječe brani znanstvena resnica«. Čudim se, zakaj se ni »branila resnica« že takrat, ko je lansko leto obširno obravnaval to zadevo Glasnik Ministrstva, ki je vendar tudi strokovni list!

Razno

Kontingentiranje uvoza hmelja v Belgijo se bo v kljub protestu pivovarnarjev vendarle uresničilo. Češkoslovaški ponuja Belgiji letni kontingent 3990 stotov, kar pa je Češkoslovaški mnogo premalo in se bodo njeni zastopniki v kratkem podali v Belgijo radi podrobnih tozadevnih pogajanj. Poleg kontingentiranja uvoza pa namerava Belgija tudi znatno povišati uvozno carino na hmelj. Je pa Belgija izrečno uvozna država in je uvoz hmelja leto za letom večji. Leta 1929 se je uvozilo 58.462 stotov, leta 1930 že 65.060 stotov in leta 1931 celó 78.936 stotov hmelja. Izvažajo pa Belgija hmelja komaj par stotov letno.

Kongres tihotapcev z alkoholom se je vršil pretekli mesec v Halifaxu v Ameriki. Kongresa se je udeležilo 25 zastopnikov največjih in najbolje organiziranih ameriških tihotapskih družb za alkohol. Iz poročila predsedstva sledi, da je tihotapstvo z alkoholom v Ameriki kljub gospodarski krizi še vedno zelo dobičkonosen posel.

S slavko grozijo tudi na Češkem, in sicer pivovarne z ustavitvijo obrata. Tudi Češkoslovaška namerava namreč povišati pivovarnam davek, obenem pa ji prepovedati vsako podraženje piva. Pivovarne pa se temu odločno protivijo in grozijo, da rajši ustavijo obrat, kakor pa da bi pod temi pogoji še dalje varile pivo.

Hmeljarska poročila

Savinjska dolina: Zadnjih štirinajst dni je bilo prodanih zopet nekaj partij lanskega hmelja po 3 do 4 Din za kg. Gre pri tem za starejši zaključek nekega domačega trgovca. Sicer pa ni zanimanja.

Vojvodina: Tržišče docela brez zanimanja in skoro popolnoma brez prometa.

Češkoslovaška: Tudi zadnji čas je bilo nekaj več zanimanja na žateškem tržišču in prodanih dnevno povprečno po 60 kg hmelja lanskega pridelka. Tudi na deželi se je precej nakupovalo. Zanimanje je predvsem za dobro srednje in prav dobro gladko zeleno blago. Cene so ostale v glavnem nespremenjene in se plačuje žateško blago, po kakovosti pač, po 5 do 9 Din za kg. Javna znamkovalnica v Žatcu je znamkovala dosedaj 78.340 stofov hmelja lanskega pridelka. Zaključna tendenca je mirna, vendar čvrsta. — Tudi v ostalih čeških hmeljskih okoliših je nekaj več zanimanja pri nespremenjenih cenah. — Iz vseh hmeljskih okolišev prihajajo poročila, da so se hmeljarji naveličali delati zastoj in bodo letos v velikem obsegu skrčili nasade.

Nemčija: Tržišče v Nürnbergu je postalo zopet zelo mirno in izkazuje le malo prometa. Trži se še največ boljši Hallertauski hmelj po 10—12 Din za kg. Cene pa so ostale v glavnem nespremenjene in notira Hallertauski hmelj 8—16 Din, Tettnangski srednji in prav dobri 13—20 Din, Spaltski 8—18 Din, gorski (Hersbruck) 3—13 Din in najboljši Badenski 13—14 Din za kg. Tendenza je slaba, cene večinoma le nominalne.

Poljska: Tržišče brez vsakega zanimanja in povpraševanja, dasi je na razpolago še dosti blaga.

Francija: V hmeljski trgovini vlada skoro popolno mrtvilo, le semtertje se še proda kaka partija. Cene pa notirajo za prvovrstno izbrano blago 6 do 8 Din, za srednje 5—6 Din in za slabše 3—5 Din za kg.

Belgija: Na tržišču vlada vedno večje mrtvilo in prometa sploh ni skoro nobenega. Vendar pa so ostale cene nespremenjene in notira Poperinghe mesto

letnik 1931 8 Din, letnik 1932 terminsko za oktober-november celó 11—12 Din, in Alost 11—12 Din za kg.

Anglija: Na tržišču je sicer nekaj zanimanja, vendar prometa le malo, ker pride redko do zaključka in se splošno računa, da bodo cene popustile v korist kupcem. V Worcesteru je bilo prodanega nekaj hmelja vrste Fuggles po 17—28 Din in Golding po 25—30 Din za kg. Sicer pa notira splošno letnik 1931 še vedno 12—24 Din, letnik 1930 pa 8—15 Din in tudi letnik 1929 še 2—5 Din za kg. Neprodane zaloge pri producentih se zadnjih štirinajst dni niso dosti skrčile.

Amerika: Položaj docela nespremenjen, tržišče mirno in prometa prav malo. Tudi cene so ostale zaenkrat še nespremenjene, vendar vse kaže, da se bodo v kratkem nagnile v korist kupcem.

Za razvedrilo

Vzrok.

Služkinja: »Gospa, z današnjim dnem moram odpovedati.«

Gospa: »Toda, Marička, kaj pa vam ni všeč pri nas?«

Služkinja: »Gospod.«

Današnji otroci.

Oče: »Za tvoj god bi ti rad kupil kako malo knjižico. Katero pa bi imel najrajši?«

Sinček: »Stricovo hranilno knjižico.«

V gostilni.

»Pol litra poganskega vina!«

»Kaj? Kakšnega?«

»No, poganskega. Nekrščenega.«

Dober svet.

»Ako hočete biti vitka, jejte mnogo sadja, zelenjave, solate in prepečenca.«

»Pred jedjo ali po jedi?«

Presenečenje.

Mož se nepričakovano vrne s potovanja in prese-
neti ženo.

»Nič se ne izgovarjaj,« pravi, »vem vse, varaš me.«

»Ti mene tudi,« kriči žena histerično.

»Jaz da te varam? Kako to?«

»Seveda! Rekel si, da se vrneš šele čez osem dni, pa si se že čez dva dni.«

Najbolj varna naložba denarja — Najvišja dnevna obrestna mera

Jamstvo Dravske banovine z vsem premoženjem in davčno močjo

Hranilnica Dravske banovine podružnica Celje

(nasproti pošte) Cankarjeva ul.

prej Južnoštajerska hranilnica

Vsakovrstna posojila pod ugodnimi pogoji

Dolžnik jamči samo za izposojeni kapital

Ustanovljena leta 1881

Ustanovljena leta 1881

HMELJARJI SAVINJSKE DOLINE!

Vaš denarni zavod je vedno le

**SAVINJSKA POSOJILNICA
V ŽALCU**

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

ki deluje že od početka hmeljarstva v Savinjski dolini za razvoj in povzdigo vašega gospodarstva. Za varnost vaših vlog jamči poleg lastnega zavodovega premoženja, ki obstoja iz nepremičnin in večmilijonskih rezerv, še 4000 zadružnikov z vsem svojim premoženjem.

Vlagatelji pri Savinjski posojilnici ne plačujejo rentnega davka**Umetna gnojila**

Thomasovo žlindro, superfosfat, kalijevo sol, apneni dušik KAS in Nitrofoskal

Kmetijske stroje

pluge, brane, slamoreznice, trijerje in škropilnice

**Sredstva za
pokončavanje škodljivcev****ter vse druge kmetijske potreščine**

oddaja najceneje:

Skladišče**Kmetijske družbe
v Celju (pri kolodvoru)****Kmetje, meščani, trgovci, obrtniki!**

Zavarovalnica slovenskega ljudstva je le

Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani

Zavaruje:

1. proti požaru, strelji in plinski razstrelbi: poslopja vsake vrste, dograjena kot tudi med gradnjo, vse premičnine, pohištvo, zvonove, poljske pridelke, hmelj, žito, krmo itd.;
2. proti razbitju in razpokam: zvonove, steklo;
3. v življenjskem oddelku: na doživetje in smrt, otroške dote, rentna in ljudska zavarovanja v vseh kombinacijah in pri najugodnejših plačilnih pogojih.

Za vsa pojasnila in nasvete v zavarovalnih zadevah se obračajte le na naše krajevne poverjenike po župnijah ter

v Celju

na Podružnico Vzajemne zavarovalnice, palača Ljudske posojilnice, Vodnikova ulica,

v Mariboru

pa na gosp. Žebota Franja, glavnega zastopnika Vzajemne zavarovalnice, Loška ulica 10.

Prva južnoštajerska vinarska zadruga v Celju

registrovana zadruga z omejeno zavezo // Ustanovljena leta 1908
Čekovni račun pri Poštni hranilnici št. 13.375 // Telefon št. 177

Zaloga najboljših spodnještajerskih in vseh jugoslovenskih vin po zmernih cenah

Priznalne diplome
državne vinske po-
skušnje na Dunaju
l. 1909 in Kmetijske
razstave v Ljubljani
l. 1926

HMELJARJI! VAŠ DENARNI ZAVOD JE LJUDSKA POSOJILNICA V CELJU

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v novi lastni palači na voglu Kralja Petra ceste in Vodnikove ulice

Za hranilne vloge jamči
poleg rezerv in hiš nad
5000 članov-posestnikov z
vsem svojim premoženjem

Vlagatelji pri Ljudski po-
sojilnici ne plačajo rent-
nega davka — Stanje vlog
nad 100,000.000 dinarjev

Hmelj je kot volk!

To hrano dodamo hmelju
v obliki mešanega gnojila

NITROFOSKAL-RUŠE

ki vsebuje dušik, fosforno kislino, kalij in apno v razmerju 4:8:8:33

Nitrofoskal-Ruše

je z ozirom na svojo hranilno vrednost najprikladnejše gnojilo. Za 1000 sadežev
vzemite 200 kg. Ako gnojite tudi s hlevskim gnojem jeseni, potem spomladi samo 100 kg.

Tvornica za dušik d. d. Ruše pri Mariboru

Sprejema naročila in daje vsa strokovna navodila. Izvršuje tudi analizo zemlje.

Za lepo zelene in težke kobule
jajčaste oblike, z mnogo aro-
matične hmeljne moke, rabi

**DUŠIK, FOSFORNO KI-
SLINO, KALIJ IN APNO**